

РОПОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 76 (1076) • Субота, 22 квітня 1995 року • Ціна договірна

З хреста пливуть всі наші сили. І віра наша пресвята

Завтра малинкова мелодія дзвонів по всьому православному світі сповістить прихід великого дня — світлого празника Христового Воскресіння.

Звідси бере початок це свято? Перем з глибокого переконання людства у неминучій перемозі світла над темрявою, добра — над злом, а життя — над смертю. Саме це переконання завжди було, є і буде основою нашого життя. Адже без віри у торжество істини, справедливості, прекрасного — одвічних супутників добра — людське життя втратило б усякий сенс.

За великі гріхи людські прийняв Син Божий мученицьку смерть на хресті, і визволив нас з пекла гріха. А своїм воскресінням із мертвих повернув нам надію.

І цюгорічна весна, цюгорічний Великдень молодим цвіттом, щирою молитвою і добрими намірами утверджують цю надію в наших душах. Як і те, що будемо жити на рідній землі, в своєму домі у добрій злагоді, в любові до Господа Бога і до кожного з нас, що жодна темна сила не затмарить наш розум і не посіє розбрат в українському народі. Пам'ятаймо Франківські слова: «З хреста пливуть всі наші си-

ли І віра наша пресвята.
Христос Воскрес!

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ВЕЛИКОДНЕ ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Дорогі співвітчизники, брати і сестри! Звертаюся до вас з нагоди великого, світлого християнського Свята — Свята любові, радості, миру і надії — Христового Воскресіння.

Великдень споконвіку має особливий духовний вмір і особливу життєдайну силу, уособлює найкращі людські чесноти, спонукає до примирення, намагає на творення добра. Святкуючи Великдень, Воскресіння Христове, ми стверджуємо і наше воскресіння. У ці весняні святкові дні наш духовний досвід і продовження шлях спонукають нас рухуватися відомостями від аристократії сутності, суперечностей й усім серцем і розумом осяянутий величний задух про долю України та її народу, який внаслідок з бурхливою потоку історії право на цивілізоване життя.

Ми твердо віримо, що Україна стане суспільством вільних, рівноправних громадян, в якому кожний завтрашній день буде набитою крапкою на нивішнього. У досягнення цієї мети мають зробити свій вагомий внесок усі громадяни України, незалежно від їх конфесійної приналежності. Церква покликана віднайти значну роль у згуртуванні людей для добробуту України, утвердження в ній миру, братерства й злагоди.

Щиро вітаючи християн України із світлим святом Великодня, закликаю усіх вас до примирення, взаєморозуміння і єднання. В цьому — запорука зацелювання усіх нотападів нашого сьогодення, побудови єдиного для людей, в їхній любові.

З святом вас Світлого Христового Воскресіння.

Леопа КУЧА.

Читайте в номері

«У Росії терор
піднесений до рангу
вищої політичної
влади»

10
стор.

Наш спеціальний кореспондент
Людмила Коханець 11 квітня ц. р.
зустрілася з президентом Чехосло-
вської Республіки генералом Джо-
харом Дудаевим.

«Не ми спішимо, а ви запізнюєтесь»

Голова Верховної Ради України О.Мороз прийняв делегацію Європарламенту. Бесіду було присвячено головно відносинам між деякими європейськими структурами, зокрема Європейським Союзом та Європарламентом з одного боку, і Україною — з другого. На думку Голови Верховної Ради, не Україна поспішає із членством у цих організаціях, а вони запізнюються з її прийняттям у свої ра-

ди. Депутати Європарламенту вказали на деякі чинники, що затримують просування України до членства в європейських структурах: відсутність традицій правової держави, зовнішній з реформами, певні геополітичні проблеми, зокрема «сфери взаємодії з Росією». Проте, на думку О.Мороза, роль і вплив європейських організацій щодо членства у них України могли б значно зрости.

125 років тому народився В.І. Ульянов (Ленін). У цьому зв'язку сьогодні на наших сторінках стаття комуніста, народного депутата України, а також матеріали про погляди на сучасний соціалізм і соціал-демократію в Західній Європі, де й народилася теорія соціалізму. Далі, як то кажуть, думайте самі. Не забувайте, звичайно, що критерій істини — практика.

7
стор.

Офіційно

ЗАЯВА

Верховної Ради України
з приводу звернення значної
частини депутатів Верховної Ради
Автономної Республіки Крим

Діяльність Верховної Ради Автономної Республіки Крим, характер її в керівництві після прийняття рішення Верховною Радою України 17 і 24 березня 1995 року щодо впровадження законодавства, яке регулює статус Автономної Республіки Крим, та відповідно, рішення Президиума Верховної Ради, викликають відчуття неконструктивності і непослідовності в цій роботі. Натомість частина керівництва Верховної Ради Автономної Республіки Крим продовжує програмні заходи кампанією проти органів державної влади України, спрямовану на дестабілізацію ситуації на півострові. Свідченням таких дій є виступи (повідомлення) Верховної Ради Автономної Республіки Крим в Державній Думі Федеральних зборів Російської Федерації.

Верховна Рада України відзначає намагання значної частини депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим відмовитися від таких дій, організувати плідну роботу по розв'язанню існуючих у автономії проблем, підтримувати її наміри, спрямовані на забезпечення законності в діяльності представницького законодавчого органу автономії і підготовку Конституції Автономної Республіки Крим у відповідності до Конституції, законів України.

Верховна Рада України пропонує всім депутатам Верховної Ради Автономної Республіки Крим без виключення персонально визначити місце визнання і дотримання в своїй діяльності Конституції України і рішення Верховної Ради України від 17 і 24 березня 1995 року.

м. Київ, 20 квітня 1995 року.

УКАЗ ПРЕЗИДАТА УКРАЇНИ

Про збільшення одноразової
виплати окремим категоріям
громадян у зв'язку з 50-ю
річницю Перемоги у
Великій Вітчизняній війні

У зв'язку з 50-ю річницю Перемоги у Великій Вітчизняній війні та з метою підвищення заслуг ветеранів війни — учасників бойових дій постановляю:

1. Збільшити одноразову виплату, передбачену постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1985 року № 265 «Про одноразову виплату окремим категоріям громадян у зв'язку з 50-ю річницю Перемоги у Великій Вітчизняній війні»:

- Громадяни Радянського Союзу, особам, народженим до початку Світової трьох сторін, а також Героям Соціалістичної Праці, які удостоєні цієї нагороди в період Великої Вітчизняної війни 1941 — 1945 років, — до п'ятикратної мікроскопічної суми за віком;
- Учасники бойових дій в німецькій війні — до десяти мінімальних пенсій за віком;
- Доблесті Міністерства України;

2. Кабінету Міністрів України:
- а) забезпечити додаткової фінансування зазначених категорій громадян з державного бюджету України на 1995 рік, та врахувати їх під час утворення покриття Державного бюджету України за підсумками його виконання на 1995 рік;
- б) виконати рішення Уряду у відповідності з цим указом;
3. Цей указ набрав чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 квітня 1995 року.

УКАЗ ПРЕЗИДАТА УКРАЇНИ

Про утворення Фонду
соціального захисту ветеранів
Великої Вітчизняної війни

З метою поліпшення реалізації державної політики щодо соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни постановляю:

1. Підприємств і підприємств громадських організацій ветеранів Великої Вітчизняної війни і утворити Фонд соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни (далі — Фонд), установивши особливий порядок його утворення та діяльності.
2. Кошти Фонду формуватися за рахунок благодійних пожертвувань і добровільних внесків юридичних і фізичних осіб, а також Міністерства оборони, державних підприємств, заборонених законодавством України.
3. Установити, що співтовариство Фонду є за посадою Міністерством оборони України — В.Широм та Міністром соціального захисту населення України — А.Ситом.
4. В.Широму і А.Ситому подати у десятиденний строк проект Положення про Фонд соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни.
5. Кошти та матеріальні засоби Фонду надходитимуть до складу Фонду соціального захисту населення України відповідно до вказівки на надання Фонду соціального захисту населення України функцій робочого органу щодо забезпечення діяльності Фонду.
6. Кабінету Міністрів України вирішити питання щодо додаткової підтримки діяльності Фонду. Міністерство соціального захисту населення України відповідно до вказівки на Міністерство функцій робочого органу Фонду, а також щодо матеріально-технічного та інших видів забезпечення діяльності Фонду.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 квітня 1995 року.

Василь ТІГЛУК, «Голос України»

Жили бідно. Житимемо ще бідніше?

Денне засідання 20 квітня

Як наголосив у своїй співбесіді нарядний депутат, голова держадміністрації України О. Ситом під час обговорення питання про визначення меж між малазрозумілими, політичними і соціальними стабільності кожної країни залежить від того, наскільки держава дбає про своїх громадян. Тому з таким записанням була прийнята програма і звернення Президента України на початку цього місяця до Верховної Ради. Зокрема, розділ, присвячений соціальній політиці, Олександр, як заявляв О. Ситом, ці програми покладені уряд не виконує.

Відомо, що Законом «Про мезу малазрозумілими», прийнятий в жовтні минулого року, її вартість величина покласти щорічно затверджувати парламентом, а потім уряд у періодично переглядає. Однак Кабінет міністрів цього власне не робив. Унаслідок чого

під час затвердження державного бюджету на 1995 рік кожний соціальний норматив не було включено в нього. І тепер виходить парадоксальна ситуація: кошти потрібні, однак у видавців їх не передбачено. А сума необхідних чим, оскільки меж малазрозумілими становить майже 3,7 мільйона карбованців. У ході розгляду цього пропозиції різні народи зі складної ситуації. Висновки такої необхідності легалізації безробіття і прийняття закону, який би застав безробітну людину. Проблема, як поставила міністерство господарства, як наслідок, кількість безробітних до кінця року може сягнути 1 мільйона чоловік. З огляду на відсутність необхідних державних фінансованих коштів витрат економічності та фінансової стабільності держави дає змогу забезпечити встановлення

громадського рівня сукупного доходу та надання допомоги непрацездатним, малазрозумілим громадянам у розмірі 1 мільйон 730 тисяч карбованців. Це 47 відсотків від річного малазрозумілими. Тобто тим, хто і так ледве виділяє кімні з кімнати, доведеться ще суттєвіше.

Однак, працюючи так само становить в економічній державі, більшість народних депутатів неспівносила за підтримку пропозиції уряд і встановлення саме того рівня сукупного середньомісячного доходу на одного члена сім'ї.

Сесія прийняла також постанову про введення в дію Закону України «Про плату праці». Він став значимим (за визначком кількох статей) і 3 травня.

Потім відбулося закриття вечірньої сесії, на якій було прийнято рішення Верховної Ради України з приводу звернення значної частини депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи на засіданні обговорювала питання про політико-правові ситуації в Автономній Республіці Крим у зв'язку з заявою групи депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 18 квітня 1995 року до Верховної Ради України.

Нарядні депутати вирішили висловити на розгляд Верховної Ради України деякі документи, що стосуються нормативної стабільності в автономії у межах правового поля України. Зокрема, наголосили на необхідності політико-правової оцінки депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим виступу Сергія Целова в Парламенті Думи Російської Федерації.

Члени Комісії розпочали роботу над проектом закону України «Про застосування вимісін в Україні», що передбачає практичне впровадження процесу застосування амністії.

Комісія з питань економічної політики та управління на народном господарством розглянула деякі законопроекти, внесені Кабінетом Міністрів України. Зокрема, розглядали Закон України «Про підприємствництво» стосовно ліквідації діяльності, пов'язаної з об'ємом козлових металів в Україні, а також про порядок ліквідації діяльності тільки на підставі розпорядження Верховної Ради України «Про підприємствництво»; доповідали до Закону

України «Про підприємствництво» щодо заборони державним підприємствам вживати підприємств при наданні кредитів комерційним структурам, проекти законів України про недобросовісну конкуренцію та про охороні з державних економічних зовнішньоекономічних відносинах.

Проводили також підготовку Комісії проекту закону про націоналізацію майна в Україні та порядок реалізації прав держави щодо придбання майна в Україні, про оцінку майна, майнових та нематеріальних прав. Комісія обговорювала порядок підготовки звітів до парламенту, який не підлягає прийняттю в зв'язку з загальнодержавним значенням.

Прес-служба Верховної Ради України.

Сьогодні банки ніби поранені

Щі слова пролунали на прес-конференції, яку влаштував в банківському будинку, для журналістів Києва та зарубіжних видань. Тема її — фінансові підстави мовулого року і роль комерційних банків у подоланні економічної кризи.

Відомо, що на запитання, голова правління банку Петро Моришкін передав спростування коментарів чутки про те, що його банк на межі фінансового краху. Наслідком на офіційній документі, який він проводить, десь у північній дільниці.

Петро Моришкін проаналізував діяльність банківської системи в Україні за минулий рік, виклав як позитивний результат. Проте, зауважив, що в Україні, як він висловився, якщо бачити, підкошені неурядовим політиком, стають на ноги, не справляють позитивну дію на економіку країни.

Анатолій КРАСНЯНСЬКИЙ.

Коментар оглядача

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

УКРАЇНСЬКІ ІНТЕРЕСИ
ДЖОРДЖА БОРОСА
Минуло п'ять років з часу створення
Міжнародного фонду «Відродження»

Нас завдає тішним ілюзією, а ще більше — якісь. Ще дозволена «втручання міжнародним українським буржуазією (?) націоналізмом», в тепер — міжнародним фінансовим організаціям, сукупно «втручанням» міжнародних кошиків. Мовляв, той американець несправді такі гроші викладає — певно має якийсь даємоглядний і підступний інтерес до України! Безперечно, це не так. Мовляв, той американець несправді такі гроші викладає — певно має якийсь даємоглядний і підступний інтерес до України! Безперечно, це не так. Мовляв, той американець несправді такі гроші викладає — певно має якийсь даємоглядний і підступний інтерес до України! Безперечно, це не так.

Співпаче сповіщення народу України за відродження — націоналізм. «Відродження» українців, прагнучи до американського фінансиста-фінансiera, який преслухав свою енергію і свої величезні фінансові можливості для перетворення країни на капіталістичну державу, а незалежні демократичні структури.

Торік у рамках програми «Трансформація гуманітарної освіти України» Фонд провів два етапи великого конкурсу, в результаті якого понад 500 авторів отримали гранти для написання нових підручників. Бачим, як стоїть підручників позачай свій масовими тиражами уже протягом року і наступного року.

Торік започатковано і програму «Підприємство» з метою надання допомоги в українському суспільстві знати про справжню картину хвороб, пов'язаних з узяленими — амністією, наварми і т.д. Це в свою чергу, сприяє забезпеченню ажкання наркотичних речовин завдяки країнам зобов'язаним законам та ефективності лікування хвороб.

А вважали Д.Б.Сорос торік доволі суттєво збільшив обсяги фінансування Міжнародного фонду «Відродження». Згідно з річними звітами фонду МВФ в 1993 році становили 4,4 мільйона американських доларів, то в 1994 році — 12,4 мільйона. Торік фінансовою підтримкою 494 проєкти проти 161 проєкту два роки тому. І хоч з'явилось багато нових програм, Фонд продовжує зосереджувати свої кошти зусилля на таких напрямках, як освіта і культура, громадянське суспільство і культура, екологія й охорона здоров'я.

Ми прагнули і будемо прагнути додати нові напрямки діяльності держави, для суспільства якнайбільше з того, в чому є нагостріші потреби, — говорить виконавчий директор фонду Джордж Боросян. І хоча у торішній нашій увазі і надалі перебуватимуть і наші співвітчизники, які готові сприяти ідеї відродження суспільства та дати з допомогою йому піднятися із життя.

Хоч з дотепнік якихось сказав: «Любов' Україно до глибини своєї кишені». Не знаю, чи Д.Б.Сорос чужою кошельку не майже 50 років належать до таких людей, то немає сумніви.

Погляд бабук

«ЦІЛИНА» В ШАХТАХ УКРАЇНИ,

або Бельгійська модель соціального захисту українських вугільників

УКРАЇНА ОБЕРХАЄ чинні технічну, фінансову та інформаційну допомогу за програмою «TACIS», фінансовану Європейським Союзом. Шістьдесят проектів, які реалізують у різних галузях народного господарства нашої країни, це безліч фінансованих проектів з міжнародного року. Серед найбільш багатих проектів — енергетичні. Бо саме тут ми потребуємо необхідної допомоги. Але щоб ефективно її надати, треба передбачити конкретні знання сабів міста в нашої енергетичній галузі, концентрувати у великій українській студії група експертів під керівництвом бельгійсько-німецького консорціуму «Мотман-троттенебел». У складі групи — економіст-соціолог з Вашингтона за посадовим і Йосип Асєв. Невдовзі він поїде на Бельгію, де відбуватиметься реструктуризація вугільної промисловості цього регіону. Своїми братами на нині АСЄВ ділиться і їм треба у нашою позаштатному кореспондентів.

— Пане Йосипе, у ділових колах світу Україна вже знають вас як автора популярної книги «Сучасні методи менеджменту, застосовані на ринковій економічній», виданої в нашій країні. А в чому полягає теперішня ваша місія як експерта програми «TACIS»?

— Українці радше припинили експлуатувати своїх шахт і купувати вугілля, скажімо, в Польщі, де ціна тону вугілля нижча, ніж збирають вивести в себе. Не можу погодитися з цим з суто економічних висновками, що мекхоту такі чинники, як обсяг глибоко соціальних проблем (а то й політичних), національної безпеки (вищою цілімовою залежності від імпортованих енергоносіїв), стану загрозливості країни тощо. Поряд цих експертів немислимо до реалізації у території економічних ситуацій в Україні. Відома ж бо, що ні Франція, ні Німеччина, ні Великобританія не планують звести до нуля експлуатацію власних, кет відриваються на них шахт. Бо передовсім не хочуть стати стовідсотково залежними від чужого імпортованого вугілля. Тим часом дають такі поряди України.

— І моговати тим, що більшість шахт вже себе вичерпала, що модернізувати їх неможливо. А що впадо в око аям, коан ознайомаювався з вугільним потенціалом Доббасу?

— Значино, становить вугільно промисловості України доволі складне. Чимало шахт побудовано на початку століття, і умови праці там дуже тяжкі й небезпечні. Деякі з них треба було закрити. Назаві у шахтах України, образно кажучи, багато «цїлини», багато простору для поліпшення в різних сферах діяльності. Це, зокрема, стосується продуктивності, охорони праці та довкілля, яке надто забруднене. Наприклад, якщо говорити про продук-

тивність (визначено як кількість тону виводного вугілля за день праці шахтаря), то вона сьогодні дорівнює приблизно третині річної продуктивності, досягнутої в шахтах західноєвропейських розвинених країн. На рівень продуктивності вугільних шахт Західної Європа майже напівкріти Другої світової війни. Але саме звідкільда з цього стану. І в Україні є безліч резервів. Розкрити і відіти їх допоможе, зокрема, програма «TACIS».

— Пане Йосипе, ви знайомаєтесь із системою соціального забезпечення працівників у шахтах України. Очевидно, радимість запровадити щось із бельгійського досвіду?

— Річ у тому, що бельгійська система соціального забезпечення ґрунтується на давній традиції. Вона творилася протягом 100 років як результат спокатку завоювань боротьби, а потім поступово співпраці та колективних договорів між робітниками і професіоналами країни. Протягом було в той благодатний період, коли економіка західноєвропейських країн процвітала і була поділена між капіталом і працівниками. Гідна з передумов ефективного функціонування такої системи дисципліна праці та спільне почуття відповідальності за добробут і добрі умови праці людей як з боку керівників підприємств, так і з боку професіоналів. Ось це передовсім варто запровадити в Україні.

Мені відомо, що на розгляд Верховної Ради готують проекти законів про нову систему соціального забезпечення трудівників України. Згодуюся, що українські експерти в цій сфері діяльності вже ознайомилися із системою соціального забезпечення багатьох розвинених країн Західної Європи. Хотілося б, щоб вони не обминули й бельгійську. Було б доцільно, на даному разі, вибрати з якомога більшого ефективного діючих систем найбільш привабливі елементи і на їх основі створити власну модель, яка ідеально відповідала б національній ідентичності. Не протриво, що має велике бажання допомогти чиним у цій комплексній будові. Звісно, а межах моїх можливостей.

Розмову веде

Зоя СОЛТОВИНСЬКА.

Великодні тлумачинки словничок

Великдень (Великодень, Великодня Неділя, Саїтла Неділя) — одне з найбільш після Різдва Христового свят у християнській релігії. Святкується в Україні щорічно з Х ст. Насиче весною, а період з 22 березня по 25 квітня (за старим стилем) і припадає на неділю. Свято по-наше на Воскресіння Ісуса Христа, тому має назву Великий День або Великдень. Під терміном «Великдень» часто розуміють усі три дні Великодня: свято Великодні (Саїтлу) Неділю, Великодний (Саїтля, Обливання, Мокрий) Понеділок і Великодний (Саїтля) Вівторок. Для означення Великодня вживається також термін «Пасха».

Пасха — великий гарно апігний хліб круглої форми. Традиційно бувало: трих адів: замінено борощам на великій кількості пшени (так звані «баби золоті»), для Воскресіння Христа. Іх з'явився у Страшний Четвер. У п'ятницю пекуть із прісного теста «білі паски» — в пам'ять покійних. У суботу випікають «чорні паски» з разового бороща — для людей ситих, Назва «Баба» напевне має в сну давнину, як і різдвяний «Дідух». Паска несе символічне значіння: «всвітлення життя», «бо баа хліба — нема обіда», як гласить народна мудрість.

Висиль БАБУХ,
«Голос України»

ПОРОЗУМІЛИСЯ

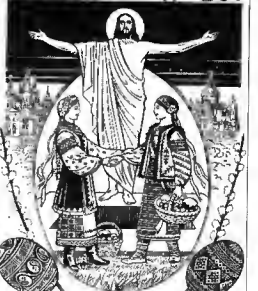
Приміщення Свято-Успенської церкви греко-католицького обряду в Чернівцях протягом багатьох років містилися торгові використання і для складських потреб. Та недавно парафіяні відірвали заповіданий храм, повернули йому крау. Зокрема зайняв належне йому місце і збудований — антир вадитних будівельних майстрів минулого століття.

По війні місцеві можновладці «ікостас» демонтували це містечке «дино і сховади полаті від англійського. Пашині «ікостас» випросила для свого оздоблення одні з православної церкви.

Чернівчани (греко-католики) напалали на повернення їхнього майна. Громада православної церкви Святого Миколая виступила зустріччю високу відшкодувати їй суцільне золото, яким покрили ікостас під час реставрації. Греко-католики звернулися до українців, які живуть в Австрії, з проханням підсобити в придбанні позолоти. Представники діаспори зібрали відповідні кошти і виручили своїх братів по віри.

Отак мирно, по-християнськи, позолотили парафіяни церкву двох конфесій.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ЩОБ УСІ БУЛИ ОДНО

Мал. Леоніда Денисенка (Австралія).

Репліка

1919 року в Чернівці білшовицька влада видала наказ: «Всім домовладцям вжити в обов'язок під страхом стурової відповідальності переписати на домах названі ухили в недільний рік». Мешканці, певня річ, не мали права обговорювати цю ідею, вносити якісь пропозиції, тим більше — протестувати. Згідно постановою комітету робітничо-селянського об'єднання Чернівцівської міської поділки на кілька районів, у яких за смілих та порядко своїх життєм відповідали законам. «Якщо з однією з районів анікине як-небудь зворушена або виступи контрреволюційного характеру, з'явиться прокламація, відбується замах на товаришів червоноармійців, членів радических партій або радических працівників... заохочення даного району розстріляти... поспердальна влада.

Після порих розстрілів місцеві інтелігенції Чернівці доволі швидко «порвали» зі своїм правдивим історичним минулим і за два дні став містом революційної саліції... Вулиця Салієвська (Салієвська моностайр) отримала назву Колоніат, Ново-Троїцька — Р.Ліжком-Будівля — Карла Маркса, Воскресенська — Муромська, Вардическа (свята Варвара) — К.Петрин тощо. Більшість вулиць має ці назви й донині.

Сергій ПІВЛЕНКО, «Голос України»

УРИЦЬКИЙ ЯК ДЗЕРКАЛО «ПРОМЕТЕЙВСЬКОЇ» БЕЗДУХОВНОСТІ

І сьогодні центр міста розсереджує організаторів і виконавців білшовицького терору в Україні — Леліна, Сердюкова, Дзержинського, Урицького, Воронішова, Антонова-Овсеєнка та інших членів білшовицького (Верховного, Другого, Куйбішевського тощо). У місті є центральний вулиця Жовтневої революції, вулиця Паризької комуні, 60 років ВЛКСМ, 60 років СРСР, Комітету.

Це безглузда наслідження в основному багатством або величезним прагненням паробітис на везроуміе кожний нормальний людина. Все це раз «Простіта», інші громадські організації порушували питання про повернення вулицям їхніх історичних назв. Обсяглим це актуально тепер, коли мешканці обласного центру почали отримувати нові паспортів.

Але, виявляється, є в обласному центрі організації, яка виступає з рішучим протестом проти історичної справедливості. Так знайшли Чернівціський осередок Всеукраїнського товариства захисту духовної культури «Прометей»-наслідок гомонів обрядів і містеріальних ієст з патетичним ритмом: «Як же ж можна зберігти пам'ять далеку, руйнуючи пам'ять близьку, любити стародавню історію

Сергій ВЛАД, журналіст

Що, власне, привіз із Москви Є. Марчук?

БЕЗПЕЧНО, найпопулярнішою темою тижня став докладний офіційний візит до Москви 60-річного прем'єр-міністра України Євгена Марчука, спричинений загостренням політичної кризи в Києві і безпосередньою загрозою з боку властей її повалення Президентом РФ Борисом Єльцином.

3 Президентом РФ Євген Марчук утворив поїздку віч-на-віч одразу по приїзді. Про що йшлося, журналісти довідалися з як небагатослівних інтерв'ю. За словами Є. Марчука, чільне місце на переговорах у Москві, і 3 Борисом Єльцином зокрема, справила проблема подолу Чорноморського флоту, яка може бути вирішена в ході його нинішнього візиту на 95 відсотків. Якщо так і станеться, то не виключено, що під час візиту Бориса Єльцина до Києва обидві сторони підпишуть відповідну Декларацію про поділ Чорноморського флоту. І це одне: частки як української, так і російської сторін згідно з домовленістю можуть залишитися статичними.

Зрештою, це передалаби аналітики, казуючи, що Заводська угода, що передбачала більшовицьке «фіфті-фіфті», ніяк не тягне на рівноправ'я і взаємовигід. Ажде, по суті, істотесь для російського флоту, який утримує Україна своїм коштом, субсидує його житло, електроенергію, водопостачання та ін. прибулі мореплавці. Ідеться про землю, акумуляцію і берегову зону, які вже не мають, аналізують господарівання ЧФ, кошичної біологічної цінності. Наведу приказді. Ледь на переговорах з російськими експертами поставили питання про вартість землі у Севастополі, українська сторона величезно потіснила російську пропозицію перейти на ринкові ціни. Винить пролу-

Візит тижня

нала зустрічка пропозиція: Тої «відкривають» місто і влаштуовує інфраструктурний тендер». Довелось проклатувати: «відкривають» місто — безглуздя, і до того ж на що землю ніхто не спокунється. А російня влаштуовує інфраструктуру, що під інфраструктуру тій частини ЧФ зайнято у Севастополі аж 200 гектарів (!) землі.

За словами одного з учасників переговорів, розрахунок на той час спирається на 26 американських доларів за гектар. І, судячи з усього, під час переговорів спиртного не вживали. Принаймні експерти Євгена Марчука твердили, що під інфраструктуру російської частини ЧФ у Севастополі і поза ним лежить не менше 3000 гектарів землі. Але якщо земля на долоні, то з інфраструктурою було значно складніше. Міністерство оборони України до останнього часу вело по-об'єктивній, а не вартісний облік. І коли відбувалося «фіфті-фіфті», російська сторона, як і слід було чекати, здебільшого обмежувалася порядковими і серійними номерами підводних човнів, а не їхніми військово-технічними характеристиками і ринковими цінами. Українська ж наполягала на більш предметній інформації. Аж до нинішнього візиту Євгена Марчука у Москву.

То що ж, власне, з'явився привіз Євген Марчук?

Безперечно, наліто на більш конструктивний діалог з Російською Федерацією. Якщо зайшла мова про можливу Декларацію, Українці вже і це декларували. І останнє, що спало на думку після пре-конференції, яку Є. Марчук дав уже в Києві: підписує переговори щодо подолу ЧФ, схоже, можуть стати вирішальними під час обговорення кандидатур на посаду прем'єр-міністра України.

Микола ГОРВАТ,
«Голос України»

Запитання тижня

Дешева електроенергія привілеї заможних

ОСТАННІМ ЧАСОМ до Президента України та в Кабінет міністрів надходить багато звернень, листів, телеграм прохання, запитань від громадян, чий на електроенергію тарифів на електроенергію для населення.

Справді, різке підвищення ціни на газ — у 9 разів та палива — у 12 разів, тарифів на електроенергію — у 8 разів та значне подорожчання інших комунально-побутових послуг, в умовах, коли чітко не вираховують зарплати, неспіві компенсації, спричиняють справедливе обурення населення.

Але не можна не врахувати й те, що на відміну від усього цивілізованого світу, в Україні населення платить за електроенергію менше, ніж промислові підприємства, і донеми не електроенергію до кожен окремої квартири стоїть дорожче, ніж на завод чи фабрику. Середній фактичний тариф на електроенергію для населення в січні 1995 р. був в 11 разів нижчий від середньогалузевого тарифу. Різницю доплативши промисловість, що в кінцевому підсумку оберталося на подорожчання продукції, втратив її конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках, багратством багвотів підприємств.

І ми з вами, скажімося на високій ціні в магазині, забуваємо про те, що до собівартості цих товарів закладений тариф на електроенергію. Особливо якщо ми обстежимо, де паливо має величезні відносини низька, і нечисленні підприємства зможуть фактично оплачувати споживання електроенергії населенням.

На 1 квітня 1995 р. перевернення борги Міністерства енергетики постачальників палива, банкам та Мінфіну над заборгованості споживачів становило 28,7 трд. грн. Такий фінансовий стан справив лише до зросту паливової роботи галузі в осінньо-зимовий період 1995 — 1996 рр.

Таким чином, підвищення тарифів на електроенергію — це не соціальна чинність, а життєва потреба. Повернення до старої системи тарифів, якою так несправедливо вигнає промисловість привело лише до зменшення економічного краху більшості промислових підприємств, до втрат болячої і більше відкрити по малазбачисненості верствах населення, спричинити їх остаточне зубожіння.

Прес-служба Міністерства енергетики та електрифікації України.

Тривога тижня

Є ЖЕРТВИ

Понад 60 чоловік перебувають сьогодні в лікувальних закладах Сумщини з ознаками хвороби на дифтерію. Четверо дітей і двоє дорослих померли.

Найбільш уражені епідемією обласний центр і Сумський район, здійснюється інтенсивна акаохія щодо масової імунізації населення. На їх проведення обласною Радою виділено 13 млрд карбованців.

Віталій МАРСЮТЕНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Віталій АБЛІШОВ, «Голос України»

НА МІЛИНАХ ВИРІВ НЕ БУВАЄ

23 квітня минає 75 років від дня народження Григорія Тютюнника

ЧАСТО ЗАПИТУЮТЬ,

як мислив собі Тютюнник, запитуючи: «Вирізувати, якщо мала бути преля книга, яка била нічого в б того чи іншого тєра і т.п. Відповідати на це питання й автор було б важко, бо надіти те, що добре продумане, наперерв часом замало, відбавляється зєть або міняє русло уже в процесі писання. «Не туди побігнута, куди думалось, казав ілюзія Григорій. «Але це добре, це означає, що твої мої живі, не слухають мене, а відуть, куди їм треба».

Григорій Тютюнник, «Коріння»

У цих словах, на м'є переконання, й заховане відомість на всі запитання, що виникнуть у нас, коли відкриваємо сторінку роману Григорія Тютюнника «Вір». Особливо ж на ті, що пов'язані з визначенням місця цього твору в українській літературі ХХ століття. Ажде й беремо, стоїть, і одразу ж згадуємо: це саме на отих Оксанах, Орісах, Тимках, Грешаних, Салках стоїть. І стотісто мінш баткашкана.

«Жий герої Григорія Тютюнника й справді не слухали писателів. Його прозова вірша «Зорані мєй», поїсть «Хмарка сонця не заступить», в яких автор намагався показати «перебудову життя в післявоєнній Західній Україні, як «розвиток прогресивно-го господарювання на сільськогосподарських підприємствах власним талантом. Читач ніколи добре зник, як «перебудовувалась» післявоєнна Україна. Сотні тисяч бєт сьуду і сїлства анєзисен до Сїбуру західноукраїнських сїл, продовження не звернення в двадцять-тридцять років руйнування післявоєнної хліборобсько-громадської.

Григорій Тютюнник не міг не бачити правди сїльського життя, і тому він так легко підпадав під вплив своїх героїв, які вели його сторінками творчості ним кинг. Виглядало, укєніє й вивення, що майже всі сюжетні вузли роману «Вір» зав'язані ходом об'єднання українського сїла.

Далеко бачив Григорій Тютюнник — сам жертва об'єднання українського сїла (письменник виріс у білій родині, що все життя боролася з нестатками). Довелось йому брати участь в військовій рвї, розквітанні на терені Європи Сталіна та Гітлера. Від рвї, одержавши на фронті, письменник й номер сорочаків...

***

Молодий — Григорій — в своїх спогадах свідчить, що коли Григорій почав писати задушевний роман про життя Західної України під назвою «Вір», він відчував, що це не просто роман, а життєва боротьба з нестатками. Довелось йому брати участь в військовій рвї, розквітанні на терені Європи Сталіна та Гітлера. Від рвї, одержавши на фронті, письменник й номер сорочаків...

Володий — Григорій — в своїх спогадах свідчить, що коли Григорій почав писати задушевний роман про життя Західної України під назвою «Вір», він відчував, що це не просто роман, а життєва боротьба з нестатками. Довелось йому брати участь в військовій рвї, розквітанні на терені Європи Сталіна та Гітлера. Від рвї, одержавши на фронті, письменник й номер сорочаків...

Володий — Григорій — в своїх спогадах свідчить, що коли Григорій почав писати задушевний роман про життя Західної України під назвою «Вір», він відчував, що це не просто роман, а життєва боротьба з нестатками. Довелось йому брати участь в військовій рвї, розквітанні на терені Європи Сталіна та Гітлера. Від рвї, одержавши на фронті, письменник й номер сорочаків...

Володий — Григорій — в своїх спогадах свідчить, що коли Григорій почав писати задушевний роман про життя Західної України під назвою «Вір», він відчував, що це не просто роман, а життєва боротьба з нестатками. Довелось йому брати участь в військовій рвї, розквітанні на терені Європи Сталіна та Гітлера. Від рвї, одержавши на фронті, письменник й номер сорочаків...

Опитування тижня

Воїстину — святі грішники

Отже, в цілє неділі святкуватимемо велике християнське свято — Великдень. Наскільки воно значуще для населення столиці, яке зривається до святкування, виходило в дусі атеїзму? Це питання запитання «Ужорочу» під час опитування на вулицях Києва соціологічній центрі «Демократичній Ініціативі» 7 квітня. Всього було опитано 400 киян, які за останніми соціально-демографічними показниками представляють доросле населення столиці.

Виявилось, що майже усі опитані — 98 % — знають, що в неділю православні християни відзначають Великдень. Своєю світою вважають його день найбільш святий — 81 %.

Як відомо, Великодню передую Великий піст. Чи дотримувалися його принаймні ті, хто виклав істєтє особистим світому?

Серед опитаних киян, які відзначували Великдень, послідовно дотримувалися посту 8%, мималіше у міру можливості — 21 %, але більшість — 71 % — не постували.

Тож і виходить, що Бог шануємо, але й добре поїстьи тек звикли!

Ірина БЕКШІНКА,
Грига ФІЛІПЧУК.

22 квітня 1995 року. № 76 (1076)

№ 22 квітня 1995 року № 76 (1076)

22 квітня 1995 року. № 76 (1076)

Олександр РАДКЕВИЧ,
кандидат технічних наук

ОСТАННІМ ЧАСОМ багато говорилось про продаж Росії українських стратегічних бомбардувальників. Україна має 25 літаків Ту-160, 19 літаків Ту-160. Переговори про можливість продажу цих літаків ведуться ще в 1992 році. Спочатку українські спеціалісти оцінювали вартість усіх 44-х стратегічних бомбардувальників аж у 15 мільярдів доларів. Потім в процес торгів українська сторона знизила ціну до 250 мільярдів, а російська підняла до 180 мільярдів за всі ці літаки. Якщо ця угода не буде підписана, можна передбачити, що ціна становитиметься в межах 200—220 мільярдів.

Не аналізуючи військову, політичну та інші сторони цього питання, зупинимось лише на економічному аспекті, який має безперечно відношення до гаманця кожного громадянина України.

Відомо, що все пізнається в порівнянні. Отже, проаналізуємо деякі контракти на поставку військової авіаційної техніки американськими фірмами, кожна з яких виробляє певні типи літаків (інформацію про це беремо з газети «Нью-Йорк Таймс», яка аналізувала дані міністерства оборони США).

Коротко про корпорації та їхню продукцію. «Дженерал Дік» виробляє винищувачі F-16. «МакДональд-Дуглас» — F-15 та більш сучасні бойові літаки F/A-18. Вказаним моделям літаків приблизно відповідають МиГ-29 та Су-27, які є на озброєнні української авіації. Літаки-розвідники D-500 — виробництво фірми «Е-Системс Інк», а E-2G — фірми «Груман». Дані про окремі контракти приведені в таблиці.

Як видно з таблиці, ціна одного американського бойового літака-винищувача коливається в межах 20,8—67,640 мільярдів, а літака-розвідника — 88,33—127,3 мільярдів. Російські експерти оцінювали вартість одного

стратегічного бомбардувальника аж в 1,7 мільярдів, а українські експерти за один Ту-160 хотіли 88,9 мільярдів, що менше вартості одного літака-розвідника E-2G. Потім російська сторона підняла ціну до 4,1 мільярдів, а українська знизилася до 5,7 мільярдів за бомбардувальник. Тож можна очікувати, що встановлення ціни стратегічного бомбардувальника в межах 4,5—5 мільярдів, що у чотири і більше разів менше за вартість будь-якого американського літака-винищувача, літака-розвідника чи дельталоу.

У журналу «Зеркало» наведене № 8 подана інформація (без посилань на її джерело), що ціна одного американського стратегічного бомбардувальника B-1B, що аналогічний літаку Ту-160, становить 300 мільярдів. Однак є сумніви щодо достовірності такої ціни, оскільки вона співмірна з ціною установи «Рігіто».

Історія лідастася не знає прецедентів, щоб так продавалися подібна бойова техніка. Тому очікувати продажі стратегічних бомбардувальників можна зробити лише оприлюдню. Спробуємо дати таку оцінку.

До покупки B-1B в озброєнні армії США був стратегічний бомбардуваль-

ник B-52, якого президент США Джиммі Картер показав М.Хрущову у час його візиту до цієї країни. Президент тоді сказав, що коштує цей літак стільки, скільки коштує золото якого-небудь літака (замість B-52 240 тонн). Бачучи до уваги ціну золота на Лондонській біржі, ціна B-52 склала приблизно 5 млрд. доларів. Таким чином було отримано першу оцінку вартості стратегічного бомбардувальника B-52. Після цього в американській пресі з'явилася повідомлення, що втрата цих чотирьох літаків обійдеться приблизно величезною, співмірною з річним бюджетом невеликої європейської держави, такою як Бельгія. Отже, вищевказана ціна 3 млрд. доларів за один стратегічний бомбардувальник є не дуже далекою від реальної і зовсім неспівмірна із цінами, які асигнуються російським та українським експертами. Враховуючи усі можливі скидки, пільги і т.п., найменшою ціною українського бомбардувальника може бути 1 млрд. доларів за Ту-160.

Етична сторона проблеми. В засобах масової інформації України на тему «продажу» українських стратегічних

бомбардувальників Росії з'являлися такі докази, спрямовані на обурювання недовірливості їх перебування в Україні, що стає соромно за свій народ, коли подібні читачи чи слухачі. Нам здає пам'ятати, що у світі аважають великою заступою політиків чи бізнесменів, коли вони укладають угоди для себе угодні тільки їм, користуючись надмірною поінформованістю своїх партнерів. В очах світу справа виглядає таким чином, наче відбувається укладання звичайної угоди про продаж українських стратегічних бомбардувальників і навіть їх «сторінки» за їх «ціну». Тож сатова громадянськість могла б прозвати Україну, коли б вона позбулася продаж за символічну ціну агідних бомбардувальників з поступками російської сторони у питанні вирішення проблеми Чорноморської флотії, укладання політичного договору чи авторизувала б їхню вагомий політичній вигоди. Однак не можна допустити, щоб у світі вважали нерозумними наших політиків та їх народ і шлюмо, бо тоді ми не зможемо досягти позитивного до себе ставлення у світі.

На фото Олександра КЛИМЕНКА: авіабазу в Прикарпатті, де дислокуються стратегічні бомбардувальники.

Сергій ЛАВРЕНКО, «Голос України»

ТУ-160: шкороше віддамо, ніж продамо?

ПІСЛЯ ТОГО як матеріал «Зброя — це не просто гроші...» було підготовлено до друку, інформагентство розповсюдило повідомлення, що Росія за 25 стратегічних бомбардувальників готова заплатити 180 мільярдів доларів. Отже, якщо ця інформація підтвердиться, то нам знову доведеться констатувати, що ця оборонна робота набагато дешевше, ніж ми її оцінюємо. Але ж ми не маємо жодного чужого владного купця, який бачив би ці літаки в Україні. Ось лише кілька фактів за останній місяць.

Нещодавно газета «Вісник» повідомила, що досягнуто домовленості про продаж США протиракетного комплексу С-300 Б, за який США обіцяють надати Росії серйозні промі, як зазначила газета, далеко не ті, що й отримала Білорусь, продавши С-300. Як відомо, Білорусь отримала за С-300 1 мільярд доларів, тоді як американський аналог С-300 — установка «Рігіто» (з ракетним) коштує 300—400 мільярдів доларів. Росії, очевидно, не претендує на суму, що дорівнює вартості установи «Рігіто», але сама думає, що ціна буде не надто великою. Тож, як каже, комітет щодо білоруського контракту зацікавлений, чи не нагадує це ситуацію з продажем Україною своїх стратегічних бомбардувальників Росії?

Візьмомо інший факт. Та сама Росія на вишній Алясці 95 повідомлення про контракт на

12 зенітно-ракетних комплексів «Тунгуска». І хоч про конкретну його вартість не повідомлялося, «Московське новості» пишуть про сотні мільярдів доларів. США також провадять зброю не за копійки. З авіації Аляска-95 повідомлено, що буде продано 10 вертолітів «Альбі» Об'єднаній Арабській Еміратів та ще 16 — Кувейту. Не шук контракти корпорація «МакДональд Дуглас» зробить близько 1 мільярд доларів. Думаю, що навіть не варто порівнювати вартості ці стратегічних бомбардувальників, адже шломо зрозуміло, що бомбардувальники коштують багато дорожче, ніж розглядаємо не один привід, який наближає нас до розуміння справжньої ціни стратегічних бомбардувальників. Як відомо, нещодавно США підписали контракт із Пакистаном про поставку 28 реактивних винищувачів F-16, однієї після підписання контракту конгрес США прийняв поправку Прессера, якою Сполученим Штатам заборонялося надавати Пакистану будь-яку допомогу та здійснювати будь-які види військової поставок до того, поки Президент не засвідчить той факт, що Пакистан не володіє ядерною зброєю й не прагне над її встановлення. Оглянь, під час недільного будівництва військових поставок до Пакистану не вимагало, щоб США або поставили F-16, або виплатили компенсацію в розмірі 1,4 мільярдів доларів. Якщо США доведеться виплатити компенсацію, то один F-16 обійдеться їм у 50 мільярдів доларів. І тут знову доводиться констатувати, що вартість стратегічних бомбардувальників багато більше вартості винищувачів. Отже, якщо неможемо ми себе і слово «продав» замінити на «віддати»?

Країна-покупця	Вид літака/оборони	Вартість/контракт (у мільярдах доларів)
Літаки-винищувачі		
Суданська Арава	Винищувач F-15	9000,0
	72 шт. з ракетами	125,0
Тайвань	Винищувач F-16	5800,0
	150 шт. з ракетами	38,8
Греція	Винищувач F-16	1900,0
	40 шт.	45,0
Туреччина	Винищувач F-16	2800,0
	80 шт.	36,0
Пакистан	Винищувач F-16	2500,0
	120 шт.	20,8
Філіппіни	Винищувач F/A-18	3000,0
	64 шт.	46,875
Швейцарія	Винищувач F/A-18	2300,0
	34 шт.	57,94
Літаки-розвідники		
Німеччина	Літак-розвідник D-500	750,0
	9 шт.	88,33

Літак-розвідник E-2G		
Тайвань	3 шт.	380,0
	1 шт.	127,3
Бойові вертольоти		
Пакистан	Вертоліт «Афган»	997,0
	37 шт. з ракетами	25,94
Греція	Вертоліт «Афган»	508,0
	20 шт. з ракетами	25,25
Ракети та ракетні установки		
Кувейт	Установка «Рігіто» з ракетами	2500,0
	1 шт.	416,66
Суданська Арава	Установка «Рігіто» з ракетами	3300,0
	12 шт.	275,0
Ізраїль	Установка «Рігіто» з ракетами	3500,0
	1 шт.	350,0
Ракета «Вігіт»		
Суданська Арава	362 шт.	606,0
	1 шт.	1,67
Повідомлення про продаж США оборонної техніки Росії		
Повідомлення про продаж США оборонної техніки Росії		
Стратегічний бомбардувальник Ту-160		
44 шт. з ракетними		
ракетними		
системами (комплекс)		
200,0—220,0		
4 шт. з ракетними		
ракетними		
системами (комплекс)		
4,5—6,0		

* Критерієм відбору — Україна. Подано на озброєння української держави масової інформації.

Лілія ТИТАРЕНКО, Олександр КЛИМЕНКО (фото) «Голос України»

Молитва за Чигирин і Суботів

ГОСПОДИ Боже, Владико Небесний, Ти бачив мою прарідну землю тоді, коли в Діхому Полі гуляв буйний вітер і гнів додолу косячи. Ти бачив, як виступали з Чигирин і Суботів козацькі полки та сотні і в шалену герці з чужинцями блискавками кракали небо дої шаблі. Ти знаєш, Господи, скільки праведної крові і сирого поту хлібороба впало на річку мою земля у борні за свою Державу. Ти бачив, як до святого Чигирин, столиці козацької Держави, мандрували посланці-дипломати з далеких земель, щоб мати розмову з полководцем великим, гетьманом і державотворцем нової європейської держави Богданом Хмельницьким. Ти чув, Господи, молитви і прокляття моїх прарідів, коли опоранні союзники топтали універсали гетьманові і спільні угоди, а заклали вороги чинили наругу над

його мертвим тілом. До погону, дожену хотіли вони сплюндрувати древній Чигирин, розорити родове гніздо Хмельницьких — Суботів. Щоб і згадки у нащадків не зосталося про козацтво, гетьманство — про Державу Козацьку. Щоб була в Чигирині, «як у домовині». Ти й ці слова чув, Господи, мовлені кров'ю сирячого Тарасового серця, його пророцтвами устами: «Споїть в свої Суботів на горі високій Домовина України, Широка, глабока. Ото церква Богданова...»

Споїть і донині у славноку Суботів колиска й усипальниця Богданова, — Іллінська церква. І слава Тобі, Боже Сдиний, що Ти зберіг це святе місце. Слава Тобі, що не загасив у душі і в очі багатьох нащадків козацьких горді віри, надії і любові. А в кого примерк

дух волі ігідності — возроди їх і сохрани!

Цього року ми пошановуємо 400-ліття великого сина українського народу Богдана Хмельницького, котрий з твоїм, Бо-

же, іменем та іменем України-матері на устах виборював волю народові Господи, нехай воскреснуть і відродяться Чигирин і Суботів, символи нашої державності! Нехай животнона

Твоя сила і щедроті впадуть на ниви й лани, на поля і левади, на ліси й на діброви, на гори й долини, на степи й моря — на всю нашу Україну!

Багатим — музика, бідним — обиди

Останній тиждень квітня проляде під знаком Італії, 25-го значення держави святувати ме Ден незалежності.

А кияни, можливо, біли-ше дімають про її культуру та традиції. Бо з поєднання, з нагода стави, у стодній розмовішся зборилися програма «Тиждень Італії в Україні».

На святковій дії до Києва прибує офіційна делегація, очолювана президентом італійської асоціації «Юстріч Схід-Захід» доктором Грешіном Челано, чинючись з музичналітету міста Сан-Бенетто-дель-Тронто (правда, є щось таке саме у тих домих назов). А також — діти культури, турму, намірні Італійські, кукар, які приєдну-ть з собою ще і чимало харчі, щоб безплатно роздати малозабезпеченим.

Ті у кого гмани тітні, зможуть доволити собі світо італійської кухні, опитати кулінарне мистецтво на вистав-ці-дегустаті фирми «Парма-лят». А ті, хто уперто годі-ти, зможуть доволити собі світо італійської кухні, опитати кулінарне мистецтво на вистав-ці-дегустаті фирми «Парма-лят».

Закінчують тижень дола-ти, що «Тюкден Італії» відста-тувала Асоціація народної дипломатії України. А оскільки жак Ії роботи налічує вже більш як три роки, свято обі-че бути ітичним.

Наталія РІЗНИК.

Наталія ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Два життя: багато, мало?

Роздуми напередодні Великодня

Ця подія, на жаль, не стала сенсацією. Вбив двох людей... Військовослужбовців, що виконали свій професійний обов'язок у Боснії. Що ж тут нового: на війні, як відомо, страляють... Та й самі воєнні хроніки вже байдаку сприяють: народами, які за неповний місяць тутують помітно відсунувати 50-річчя закінчення другої світової війни і заснування Організації Об'єднаних Націй.

Тоді, у 45-му сподівалися, що та війна буде останньою. Гарантом стабільності мала стати ООН. Щоб конфлікти не переростали у кривавотратні, наро-ди були зобов'язані підпорядкувати своїй поведінці вимоги між-народної спільноти. Але війни тривають. Але війни тривають, про що проливаєтьс, у тому числі і сьогодні у «блантах» киянках.

Напередодні Великодня прийнято вибачити чужі провини і відмолюватися гріх свої. Але чи є більший гріх, ніж убивство: дарма, кумисне чи випадкове. Не убий, азовим банкомомого спого... Нагадаючи ці біблійні істи-ни, різкому викликали покісню-чорюв: А гріх... Завжди знайшася хтось, хто прийме на себе і погодиться, аби його розіп'яли на хресті. Але насправді, це наші душі, а яких уже давно стерлися між-жителям та смертю, розіп'яті й померли. Та ті тільки воскреснуть!

На став загальб (протягом двох днів) двох військовослуж-бовців з французької місії ООН в Боснії останнього краплею — останній черпачок — який черпав Франція? Дехто з подвійною забаву Прем'єр-міні-стра Едуарду Балладуру, що

той послав міні-стра оборони Франсуа Леотара до Боснії (аби вичити обстанов-ку загрозб військовослужбо-вців), щоб набрати додаткових голосів під час президентських виборів, перший тур яких про-йде завтра.

Таку саму оцінку отримала і заява, що її поширила канцеля-рія прем'єра, в якій відзнача-ється, що французький контин-гент зазнає втрат на території колишньої Югославії тільки за-вчому, якщо до цієї ООН ставля-тимуться з повагою, воюючи сто-рони дотримуватимуться угоди про припинення вогню і ішукують політичні шляхи врегулю-вання конфлікту.

Обоєста справа кожного, на чому заробляти свій авторитет. Але безсумнівно, Франція нале-жить до тих держав, де розумі-ють цінність людського життя. А по тому, як держава ставити-

ся до людського життя, визнача-ється міра її демократизму. І не тільки до життя, яке вже наро-дилось. Україна, на жаль, та-кож не має підстав для неомної радості. Ми очолили чорний список країн, де кількість по-мерлих перевищує кількість на-роджених. Сьогодні у нашій країні на одну тисячу жителів народжується 9 живих дітей. Одна чверть з них помирає, не до-живши і до трьох років. А дер-жава чомусь не намагає пере-міняти тим, що навія вимирає. Може, тому, що вмирає не вв

Завтра православні України відзначатимуть одне з найсвяті-ших свят — Великдень. Свято миру, спокою та вселюдської любові. Але нема сумніву, що і цього святаго дня передчасно обірветься не одне життя... А нам залишається тільки поза-дрити народу країн, які підла-ла на ноги півсвіту, а може, й більше, тому тільки, що десь, на чужій аній загинуло два її си-ни...

Уколотися. І написати шедевр

ЦІАКОМ могамо стати ми, що сьбі наступити рокам? І до-белас і не менше... «Гамітні». Рішення суду про винесення Франсуа Сазан узагальномо пока-рання було з полілогістично-структурне шанувальниками її хисту.

Справді, авторку романів «Здрастуй, міст», «Через місяць, через рік» і «Чи любите ви Брисм?» знову змушувалися у квітень наркотика. Пять років тому письменниця відбулася під вартою міським узагальномо, штрафом у 10 тисяч франків і митом у розмірі 350 тисяч франків. Тоді у паризько-мо суди вона проходила як рецидивістка. І це означало, що доля змисленого в Європі рома-ністки могла зробити несподіваний і мало-приємний віраж.

Знадобилося все співжити не лише адво-катів, а і судів і навіть прокурора, щоб відкрити юридичну лазівку і за півтора Сазан не зачинилася в'язниці. Завдячи пітну з представників французької Феміди не прагнув заперечити за грати живого класика французької літератури, проте суди Беатрис де Боні, котра вела процес іронічно і напо-

ристо, явно хотіла дати Сазан урок, який би запов'ятився.

Сам романістка ніколи не заперечувала того, що кималася наркотичні засоби сильної дії: «Я втрачала друзів і близьких, а потребу-вала чогось, щоб підштовхнуло мене до роботи». Та тепер вона «чомується краще» і «зав'язала». Суди, вітроки не розчулені по-літичними випадами письменниці, яка спира-лася на трітійну, нагадали про статті триріч-ної давності, що належать перу Сазан, як назвала провокаційними. У них, на думку де Боні, письменниця фактично зохочувала до вживання наркотиків.

На запитання, чому Сазан алажас, що на неї не поширюються закони, які на пен-ту, змушували відповісти: «Я просто га-дала, що маю право померти так, як я хо-чу. Так, застася, казав Монтезіс». До речі, Сазан почала кхавати наркотики, коли потрапила а дуже тяжку аварію, і а лікарі як безлазакіальної засілі її коло-ни морфії.

Після довготривалого розгляду суд вирі-шив обв'язати стосовно «настійної рециди-вистки» роком умовно і 40 тисячами штрафу.

Михайло КАЛІМОВ (ІТАР-ТАРС).

Учора. Сьогодні. Завтра

• Москва

Спочатку обговорити, а потім підписувати

Учора в Москві відбулося чергове засідання президії Міждержавного економічного комітету (МЕК), на якому розглядали проекти рішень, що їх було внесено на наступну зустріч глав країн СНД у Мінську. У засіданні взяла участь і урядова делегація України, очолювана віце-прем'єром Сергієм Осмоком.

• Рига

На жаль, ця чаша не обминула і Прибалтику

Шоста сесія Балтій-ської асамблеї, в якій представлені парламен-тарії Латвії, Литви та Естонії, відкрилася вчора у Ризі. Останнім ча-сом єдині три країни-члени Балтійської асамблеї розгоріли боротьбу за поділ зон промислу у Ризькій затоці. Обидві сто-рони поки що не можуть знайти компроміс, споді-ваючись розв'язати суперечку з допомогою між-народних арбітрів. Балтійське море також стало спірною ареною для Литви та Латвії.

• Грозний

Заговорили про згоду... на п'ятому місяці війни

Конференція з досягнення національної згоди у Чеченській Республіці пройшла вчора у Грозному. На ній було зроблено спробу зняти «приняті для різних чеченських тейпів шляхи політичної стабілізації у республіці» у конферен-ції взяли участь як сили, що воюють проти Дудає-ва, так і сили, що його підтримують. Конферен-ція відбулася за кілька днів до приїзду а Чечен-ську Республіку Інкеру спостерігачів ОБСЄ.

• Париж

Вирішуватиме народ

Завтра у Франції відбуватиме перший тур пре-зидентських виборів. З огляду на результати опиту-вання громадської думки, найбільше шанси на перемогу має мер Парижа Жак Ширак. Трохи відстав від нього Прем'єр-міністр Едуард Балла-дур. Але прес-секретаря посольства Франції в Україні Домінік Карлон вважає, що навіть сьо-годні робити якісь прогнози не можна: «Це вирі-шуватиме народ».

• Туніс

Занадто багато гарячих точок

Шляхи мирного регу-лювання конфліктів в Африці — головна тема зустрічі на міністерському рівні з нагоди річни-ви за участю керівни-ків країн — членів Організації африканської єд-ності (ОАЄ), що відкри-лася вчора. Основну увагу на зустрічі приді-лено становищу а Сома-лі, Бурунді, Рунди, Анголі, Сьєрра-Леоне та Лі-берії, а також проблемам біженців на континенті.

ПРИЄМНО БАЧИТИ СЕБЕ на обкладинці журналу...

Найвідомішіша супермодель Німеччини Клаудія Шиффер зізнається, що малобаче дивитися на себе збоку. Щоб задоволь-нити «прихильників цієї симпатичної жінки, а також численних шанувальників її краси, її випущено спеціальні букети, скла-дені з моделей одягу, котрі обожествляють тільки вона. Додамо, що букети відразу ж стали бестселером.

... і на пляжі з горілкою

Російський ринок міц-них напоїв може похвалити-ся новинкою — сві-женькою горілкою, ви-воточення якої куряру Володимир Жиринов-ський, лідер ультраправої Ліберально-демократичної партії. Багато хто ва-жає, що пова його фото-графії на етикетці цієї го-рілки може значати по-милу президентської влади. На етикетці також наведено-во карту Великої Росії, що охоплює всі колишні республіки СРСР, у тому числі Україну, Білорусь, Литви, Латвію та Естонію.

Горілку «Жириновський» рекламують як екологічно чисту. Говорять також, що її виробляють з найкращих сортів пше-ниці за старовинним рецептом. Володимир Володьович, зна-ючи, що в його країн горілка — один з найпопулярніших напо-їв, правильно розраховує: скоро його знатимуть в обличчя на-віть алкоголіки та божі.

Знімок з польського журналу «Віпрост».

Сергій РАТУШНЯК: «ТАК, Я ПОСТІЙНО РИЗИКЮЮ, АЛЕ В РОЗУМНІХ МЕЖАХ»

ПРО ВЛАСНИКА синдикату «РІО» (Ратушняк і оспалые), *куди входять 19 підприємств, кожна своїм чином і впрямую різне. Від захоплених чимало неспівпадів оцінок. Як, зрештою, і про якийсь мер Ужгорода. Бо то єдині і той же чоловік — Сергій Михайлович Ратушняк. «Мене можна або ненавидіти, або сприймати з симпатією, — каже він сам. — Третнього не даю. Тому б мене так багато добили, а це більше — друзі». І додає: «Я дуже люблю Ужгород, у якого виріс. Я в фанатом свого міста».*

Мабути, тому у обранні Сергія Михайловича, тридцятирічного бізнесмена, мером Ужгорода і депутатом Закарпатської обласної ради.

— Сидісся рік у нас і наших попередників виховувати «касаусу» немалим до багатих. Симптом цієї немалим доводив відсутню нагадувати про себе і тепер. І ось він, відомий на Закарпатті бізнесмен, перемігав на виборах — став мером Ужгорода. Чи було це для вас несподіванкою?

— (Щоб аж зосім несподіванкою, то ні. Бо кожен з кандидатів на ту чи іншу виборчу посаду здавав пляк на місце перемоги. Від іншого, образно кажучи, навіть і город горючий, втрачати здоров'я і час.

Та й багато хто мене в місті добре знає — я ж у ньому виріс. Але навіть не це, як я собі міркую, схилило лавей терезів на мою користь.

Я ніколи думав не обурювався, як і не загравав з ними. Кажуть, що в бізнесі можна обдурити лише раз — вдруге з тобою вже ніхто не захоче мати справу. Звісно, на виборах можна багато багатого обдурити. Але поміркуймо про інше. Чому не меншають списки кандидатів на різні виборні посади? Хіба там такі вже високі зарплати чи якісь величезні пільги? Ні.

Але є реальна можливість у разі перемоги щось розподіляти, щось підписувати, зрештою, депутатськ неоторжувати...

Ото і найголовніше, що неможливо мати багатого наших північників до керівного крісла. Бо щось там-таки перепадає. І, дивлячись, один збудував розкішну дачу, другий одержав квартиру в престижному районі, третій — послас чина вийти за кордон...

Я все це міг купити за власні, зароблені гроші. У тому від подячок не залежу. Отож і вийшов у своєму виборі. Тому біде називаю бача, а корис — чорним. Це, мабути, і склади виборців на мій бік.

Та й взагалі мають бути вироблені критерії, що з бажаними може претендувати, скажімо, на депутатський мандат чи посаду мера. Думаю, пошукачі повинні мати винну оцінку, не перебувати на обліку в психіатрі, зрештою, мати певне майнове становище, бути суспільно, що віддаються їх від пошуків «свіж» доходів.

А коли ви вже загалом про «касаусу» не знаєте, то маємо пам'ятати, що Закарпаття було чи не наймоделістнішою областю в колишній Україні. Білішовичи приїжджали сюди лише зосім сорок четвертого року. Звісно, не обійшлося без горезвісних виселень, «прокручування», але культ робітничого, тамтешнього господаря тут з'явився досить, особливо на відножуватися.

Нас критикують, — і, очевидно, справедливо, — за те, що в Україні надто повільно здійснюється приватизаційний процес, особливо маля приватизація. А як це відбувається в Ужгороді?

— Малу приватизацію ми мали завершити три роки тому. Якби так просто, то чимало інших проблем просто не було б. Натомість три роки виважають механізми цієї приватизації та інше. А мова ж іде про малесенькі

перукарні, павильони та інші торгові точки.

— Підточає величезні підприємства, які констатують сотні мільярдів карбованців, по суті, пограбовано. Ось чому наша мерія планує за дванадцять років вивести на аукціон близько ста об'єктів малої приватизації. За скільки їх купувати — мене не цікавить.

— Але, припустимо, універсал, який реально коштує мільйони доларів, має, скажімо, за п'ятдесят—сто тисяч «свіж» грошей.

— І нічого страшного. Я приймаю нового власника з такою відносною покупкою. Бо мало вдало придбати об'єкт, треба ним же й розумно скористатися. А ми, як я розумію, стоїмо на межі запровадження податку на нерухомість. Скажімо, односторонньо, як у США. Певна річ, що в Україні неможливо. Ось тут власник придбаного універсалу має внести в державну казну нову мірою, і так шороку...

— А коли вони не пішли за такі податки?

— Не може сплатити — оголошується його банкрутом і продаємо власність іншому, який має гроші. А як він гадає — паразитувати, наживаючись за рахунок держави? До чого це призвело, ми добре бачимо.

Тепер, як і після жовтневого перевороту в Петербурзі, але перерозподілу державного багатства. Але хоч хто б ним сьогодні керував, вони врешті-решт, опиняться у тих господарських руках, які зможуть ним іафективно розпоряджатися.

— Як ви починали свій бізнес? — Можна сказати — традиційно. Повернувшись після закінчення політехнічного інституту в Ужгород, створив кооператив, де почали шити модні молодіжні речі. Спочатку пішла несправа, і я працював беззастовично, ні на чому не маю. І якщо на державному підприємстві інженер з високою кваліфікацією одержував 150—180 рублів, то я заробляв щомісяця 60—70 тисяч. Як і працював беззастовично, ризиковано, зрештою, аж рахисто, але чесно.

— Вам не заздривали? — Вже траплялося. І заздрість також. Бо то, мабути, одна з найіафективніших хвороб, на які хворіють слабші людство. У мене буквально не закривалися двері, одні переривали відпочинок, інші приїжджали... Мене це, звісно, трохи дратувало, але я продовжував зважувати свою справу.

І для сотні своїх земляків роботу і неспіваний заробіток — і це мене зацікавлювало.

— Сказали робітникам у вас заробляють?

— У п'ять-десять разів більше, ніж на багатоплатних державних підприємствах.

— І все ж таки згодом ми вийшли за кордон, чого ваці бізнесові справи набирали декади швидких обертів.

— Так трапилося, що раніше по директор великого заводу «Турбогаз». Нового керівника мав уже обирати колектив. На демократичних

заходах. А на цей час до вісімдесяти відсотків виробництва «Турбогазу» працювало заводи моєї фірми — я вкладав у виробництво гроші, був, по суті, основним замовником. І ні для кого не було секретом, що на майбутніх виборах стану директором без особливих проблем.

Ось тоді і відчув на собі все недоліки місцевої бюрократії. Доходило до різних провокацій, зв'язаних з бійками, злодійством і т.ін. Мені доволі чітко дали зрозуміти, що маю шестити з міста, що я зробив.

— Не так за себе, як за сім'ю, за майбутню дитину — дружина враз жодна вагітна. Мене могли просто пристрелити — все спливає на комерційно-бандитські «якування сто-сунки». Мовляв, не поділися з ними грошиками — ось і прибили.

— Неже не було іншого виходу, ніж вийти за кордон?

— Так, було. Були платити щомісяця кілька тисяч рублів «даннина» правохоронним органам — і мене залишили б у спокої. Але я принципово не платив, хоч і мав чим, бо завжди працював чесно, бо ніколи не крав.

— Неже і рекету не платили?

— І тепер не платю. А такої рекету ще взагалі не було.

— В українській пресі з'явився повідомлення, що основні свої гнізда мафія знала на Закарпатті.

— І то не видумки журналістів. Бачте, наша область межує з чотирма державами. А кордон завжди приваблює тіньові структури, бо тут порівняно легко можна заробити великі гроші на контрабанді.

— Яким чином він як мер області свого центру взаєди з цим боротьбою?

— З контрабандою.

— З мафією і тінновими структурами взагалі.

— Для цього існують служба безпеки, шість управлінь Міністерства внутрішніх справ, інші спеціальні структури, аким держава виділяє відповідні асигнування.

Розгалу рекету породжений зростанням тінного капіталу, розширенням суспільства, зрештою, нашим неможливістю законодавства. Треба боротися з причинами, а не з наслідками. Тобто за нормальним законодавством схемою, в тих напрямках, де працює рекет. Та всім біда в тому, що боротьба з рекетом сьогодні здебільшого імітується. Ажде до цього причетні люди, які менше всього прагнуть такої боротьби.

— Чому?

— Бо в калатуні волі рибу легше ловити. Ось вони і зацікавлені матеріально, щоб цей правовий безлад тривав якомога довше.

— Пане Сергію, чи не мучить вас ніколи це роздвоєння душі: з одного боку ви бізнесмен, а з другого — мер...

— На жаль, не без цього. Бо, з одного боку, я добре відношу себе як бізнесмен, розраховую на свої сили, на виробничий оберт власних фірм, — тепер він досаг майже п'яти мільйонів американських доларів щомісяця. А з другого, як мер нерідко перебуваю у беззаконні. Бо не можу належно віднайти дороги і за безпечити місто відомо. Я вже не кажу про те, щоб збудувати для наших бізнесів пенсіонерів чи багатодітних сімей безплатне житло. Це тепер просто ідеально. І це мене найбільше мучить.

— Але ж у вас є відстасть власних доходів.

— Для мене відстасть, для мого сім'ї... Але навіть вкладаю в розвиток міської інфраструктури всі свої гроші, а далого не виріши би проблем своїх земляків.

Ось ми зупинили житлове будівництво, бо немає чий його фінансувати. Бо навіть обдурювати людей, годувати їх обіймами. Підприємства, акціонерні товариства, фірми, які мають гроші, зовсім, бувають і відстають належних десяти відсотків зведеного житла місцевим жителям. І нічим не можемо, намагаємося допомогти індивідуальним забудовникам. Але це, на жаль, не вирішує житлової проблеми.

Інша, не менш гостра, проблема, з якою ми зіткнулися, — це забезпечення людей роботою, давати їм заробити на шматок хліба. Безперечно, в Ужгороді, як і всюди, скорочується виробництво, особливо на підприємствах, які працювали для потреб військово-промислового комплексу. Куди подіти цих людей? Найкраще вони потрібні у сфері побути, в торгівлі, у малих приватних підприємствах.

— Ви чому не загалі турним?

— Турним потребує сьогодні величезні гроші. Треба збирати гроші з іноземців посягнених в готелі, де в двох немає елементарної ручки, немає гарячої води, де заправні з дірками прострадають? Та й звідки взяти гарантію, що машину туриста на дорожній аварії ніхто не вкраде, щоб не зупинити з натренованими «мажми» молоді негідники і не виймуть з нього валюту «даннину», а то і гірше — відберуть автомобіль. Отже, людина, яка себе поважав, — в Європі люди на німці ні на німці, себе поважають, — до нас їхати відпочивати поки що не спішать.

Але туризм для нашого краю — то і робочі місця, то і надходження до бюджету. І за всіх умов маємо його розвивати.

— Сьогодні комунальні послуги приносять здебільшого збитки для підприємств, які їх пропонують. Я готово залпатити за провід в міському автобусі, щоб не платили за електрику, але хочу, щоб ніхто не розривав, згідно з графіком. Як і за гарячу воду в квартирі, але хочу, щоб її подавали постійно. То, можливо, лише частково комерціалізувати комунальні господарства, щоб не було підприємства, скажімо, нафтобунків, перелати в руки приватників?

— А ми до такого обов'язково дійдемо. Але як бути зараз з людьми, які не мають змоги платити, відсутній доміж? Що різницю треба покривати з місцевого бюджету, з різних благодійних фондів і т.ін. А кардинальний шлях — покваліфікувати економіку, яка забезпечить гідні зарплати.

Треба і продавати ділянки під забудову. Але знову ж таки мають діяти певні стандарти, щоб ці райони не стали дефінітованими «шахаєм». Тобто будинки повинні мати не менше як дві поверхи і не менш як п'ять кімнат.

«Гроші за продані земельні ділянки знову ж таки підуть на розвиток соціальної сфери міста.

— Що б хотіли?

— Воно в нас єдине — думати. Тому найбільше не люблю дурнів і лицемірів. А це — пишу вірші. Для душі і найрідніших для мене людей.

— Ви належите до людей, які люблять місто?

— Так, я постійно ризикую. Але в розумних межах, не втрачаючи голови. Правда, раніше траплялося, що шов ва-банк.

— Не найбільше в житті допомагає домогати бажаних результатів?

— Завжди собі кажу: я це повинен, а це мушу, бо ніхто за мене цього не зробить.

— Об'їзди в себе, а свої сили?

— І не тільки віри, а й наявність цих сил. Без них віра нічого не варта — вона перетворюється у шизофренічне самолюбство, яке знищує особистість.

Із мером розмовляв
Марина ТАЦУСОВА.
На знімку: Сергій РАТУШНЯК.

Фото Олександра КИМЕНКА.

Великодній тлумачник

Писанка (галузка) — курчє яйце, покрите різноманітним орнаментом, розписаним за допомогою воску і «прятаскою». Як декор, їх також виготовляли з дерева, рідше з глини — ганусу. Розписували писанки різноманітним орнаментом: геометричним, рослинним, тваринним. Дуже рідко зображали людські постаті. Писанка (яйце) символізує джерело життя всього живого. Гарно розмальовану писанку дарували членам сім'ї, гостям під час христоснування. Малювали на шаркунці яйці — це таємничі символи, пов'язані з давніми, магичними землеробськими обрядами. Ось дівки з них: Безколясний — це християнський орнамент, зображав, мабуть, воду, хліб, море. У безколясника немов ні лапки, ні кінця. Знак Пола — символ родючості засіяного поля і продовження людського роду. Знак Сонця, зрештою присвячувався небесним силам. Трикветр, кружоток — означав сонце, що рухалося. Кінь, за повір'ям, духа Сонця, немов. Тому зображення коня завжди підносилося із сонця.

Кращанка — курчє яйце, розмальоване в одній колір. На початках фарбували кров'ю або у колір кроку, використовували для цього також лупинку цибулі тощо. По ній уявлялося різдвяні — у батьком стало сиромою. Воскресіння Ісуса Христа і вважається давнім, передхристиянським елементом великоднього обряду.

Жив у буковинському селі Вікендієв дивак. Бу одружений його батькам талантами. То він уявляв чудово різьбити — у батьком музеях України, дальнього й ближнього зарубіжжя експонувалися якурні, виточені ним різьблені. Килим надокучав, різьбля, сідав за ткацький верстат і творив не менш прекрасні килими. До всього ще й займався тищенням на шкірі — вишарпировав неперескверні галузські кереси і го́бики. Пригадайте епізод з кінострічки «Білий птах з чорною ознакою» — Фріді Ілліч (в тій картині Іван Миколайчук, а в нашій — Володимир Каспериш) київськ? На них одозблені капелюшки то орнаментом шпорок копита. Це теж робота дивака з Вікендієва.

А ще цей талановитий галуз паса писанки. Його неперескверні — ці маленькі дива тепер можна побачити в музеях США, Канади, Австралії, Росії.

Ціх орнаментів ще й тепер збирають першодушні свідки бора. Таке явлення, ніби мистецтво щойно проливалось писанкою по тлухці.

Свої писанки він майже не розмальовував аплікаційним фарбом. Відлистане барвни- ка виготовляв самотужки. Пшурчачий матері- ял завжди був поряд — хата мити гуляти- до карпатських гуртів, в там у кожній родині — свої бари, різні сумки, сумки. К. Жонку фюрку виготовляв з кори та плід- кою дикої яблуні, із золотого ретя — ро- сити.

Великодній тлумачник

Великодній тлумачник — курчє яйце, покрите різноманітним орнаментом, розписаним за допомогою воску і «прятаскою». Як декор, їх також виготовляли з дерева, рідше з глини — ганусу. Розписували писанки різноманітним орнаментом: геометричним, рослинним, тваринним. Дуже рідко зображали людські постаті. Писанка (яйце) символізує джерело життя всього живого. Гарно розмальовану писанку дарували членам сім'ї, гостям під час христоснування. Малювали на шаркунці яйці — це таємничі символи, пов'язані з давніми, магичними землеробськими обрядами. Ось дівки з них: Безколясний — це християнський орнамент, зображав, мабуть, воду, хліб, море. У безколясника немов ні лапки, ні кінця. Знак Пола — символ родючості засіяного поля і продовження людського роду. Знак Сонця, зрештою присвячувався небесним силам. Трикветр, кружоток — означав сонце, що рухалося. Кінь, за повір'ям, духа Сонця, немов. Тому зображення коня завжди підносилося із сонця.

Великодній тлумачник — курчє яйце, покрите різноманітним орнаментом, розписаним за допомогою воску і «прятаскою». Як декор, їх також виготовляли з дерева, рідше з глини — ганусу. Розписували писанки різноманітним орнаментом: геометричним, рослинним, тваринним. Дуже рідко зображали людські постаті. Писанка (яйце) символізує джерело життя всього живого. Гарно розмальовану писанку дарували членам сім'ї, гостям під час христоснування. Малювали на шаркунці яйці — це таємничі символи, пов'язані з давніми, магичними землеробськими обрядами. Ось дівки з них: Безколясний — це християнський орнамент, зображав, мабуть, воду, хліб, море. У безколясника немов ні лапки, ні кінця. Знак Пола — символ родючості засіяного поля і продовження людського роду. Знак Сонця, зрештою присвячувався небесним силам. Трикветр, кружоток — означав сонце, що рухалося. Кінь, за повір'ям, духа Сонця, немов. Тому зображення коня завжди підносилося із сонця.

ЗБИРАВ ДИВАК СКАРПИ НЕТЛІННІ

Жив у буковинському селі Вікендієв дивак. Бу одружений його батькам талантами. То він уявляв чудово різьбити — у батьком музеях України, дальнього й ближнього зарубіжжя експонувалися якурні, виточені ним різьблені. Килим надокучав, різьбля, сідав за ткацький верстат і творив не менш прекрасні килими. До всього ще й займався тищенням на шкірі — вишарпировав неперескверні галузські кереси і го́бики. Пригадайте епізод з кінострічки «Білий птах з чорною ознакою» — Фріді Ілліч (в тій картині Іван Миколайчук, а в нашій — Володимир Каспериш) київськ? На них одозблені капелюшки то орнаментом шпорок копита. Це теж робота дивака з Вікендієва.

А ще цей талановитий галуз паса писанки. Його неперескверні — ці маленькі дива тепер можна побачити в музеях США, Канади, Австралії, Росії.

Ціх орнаментів ще й тепер збирають першодушні свідки бора. Таке явлення, ніби мистецтво щойно проливалось писанкою по тлухці.

Свої писанки він майже не розмальовував аплікаційним фарбом. Відлистане барвни- ка виготовляв самотужки. Пшурчачий матері- ял завжди був поряд — хата мити гуляти- до карпатських гуртів, в там у кожній родині — свої бари, різні сумки, сумки. К. Жонку фюрку виготовляв з кори та плід- кою дикої яблуні, із золотого ретя — ро- сити.

Традиції

Великодній тлумачник — курчє яйце, покрите різноманітним орнаментом, розписаним за допомогою воску і «прятаскою». Як декор, їх також виготовляли з дерева, рідше з глини — ганусу. Розписували писанки різноманітним орнаментом: геометричним, рослинним, тваринним. Дуже рідко зображали людські постаті. Писанка (яйце) символізує джерело життя всього живого. Гарно розмальовану писанку дарували членам сім'ї, гостям під час христоснування. Малювали на шаркунці яйці — це таємничі символи, пов'язані з давніми, магичними землеробськими обрядами. Ось дівки з них: Безколясний — це християнський орнамент, зображав, мабуть, воду, хліб, море. У безколясника немов ні лапки, ні кінця. Знак Пола — символ родючості засіяного поля і продовження людського роду. Знак Сонця, зрештою присвячувався небесним силам. Трикветр, кружоток — означав сонце, що рухалося. Кінь, за повір'ям, духа Сонця, немов. Тому зображення коня завжди підносилося із сонця.

ЗБИРАВ ДИВАК СКАРПИ НЕТЛІННІ

Жив у буковинському селі Вікендієв дивак. Бу одружений його батькам талантами. То він уявляв чудово різьбити — у батьком музеях України, дальнього й ближнього зарубіжжя експонувалися якурні, виточені ним різьблені. Килим надокучав, різьбля, сідав за ткацький верстат і творив не менш прекрасні килими. До всього ще й займався тищенням на шкірі — вишарпировав неперескверні галузські кереси і го́бики. Пригадайте епізод з кінострічки «Білий птах з чорною ознакою» — Фріді Ілліч (в тій картині Іван Миколайчук, а в нашій — Володимир Каспериш) київськ? На них одозблені капелюшки то орнаментом шпорок копита. Це теж робота дивака з Вікендієва.

ОБ'ЄДИНЯЙТЕСЬ С ЛИДЕРАМИ

И СТАНЕТЕ ТАКЖЕ ЛИДЕРАМИ !!!

ARGO TREIDING ПОМОЖЕТ ВАМ ДЕЛАТЬ
БОЛЬШОЙ БИЗНЕС

ARGO TREIDING — ексклюзивний диспер-
фим "LEE" і "WRANGLER" ідеї владарів
магазинів, оптовиків і місних дистрибуторів
для розповсюдження на Українському ринку
товарів вищезгаданих фірм.

Lee
Wrangler

Реалізуємо со склада в Києві оптові партії
плодів (производства Іспанії), летніе-таніски.
Форма, опалати любая.
Оптовим покупцям предоставляются
значительные скидки.

Мы заинтересованы в сотрудничестве с крупными
промышленными и СХ предприятиями.

Тел.: (044) 220-64-41, 220-42-51
Факс: (044) 227-45-50.

252033, Киев, ул. Жилинская, 35, /рго Трейдінг Лтд.

За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

УКРАЇНОКОЛЕГІЯ
(252034, м. Київ, вул. Золоті Ворота, 2-а)
В справах про спадщину
розшукує родичів

Померлих в США:

Елзабет Солох, 1914 р.н., батько якої Йосиф До-
лліджер народився приблизно 1885-89 рр. а Коломиї.
Хайма Абрахама Грін, 1946 р.н., батько якого Йоси-
ф Грін народився 1896 року в Снятині, а мати —
Міря Ларіш, 1907 р.н.

Мелі Мейерс, яка народилась 1910 р. в США, батько —
Дубінський Абрам, народився в Києві 1859 р., мати —
Ізабелла Ракхіль, народилась в Києві 1875 р.

Анні Михайлівни Березовиц, 1912 р.н., батько якої
Микола Береза, а мати — Анастасія Масабора (Маці-
бора).

Джона (Івана) Кнаська (Хнаська), батько якого Йо-
зеф (Йосип) Кнасяк (Хнасяк) народився приблизно в
1876-77 рр. в Галичі.

Кальмана Хельмана, який народився 1923 р., в
Борщіві, батько — Анадій (Аркадій) Хельман, мати
Клара Горвич (Горовиц).

Померлих в Канаді:

Анні Кеттел, уродженої Кушнір (Кушнір), яка на-
родилась на Україні 1914 р.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце
проживання розшукуваних, просимо повідомити про це
Україноколегію: Київ — 34, вул. Золоті Ворота 2-а,
тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

Буди-яких родичів померли в Німеччині Гертруд Гольд Друкер, батько якої —
Хайм Шміль Друкер народився 1881 р. в Городенці, а мати — Пейл Райхер, яка
також народилась 1881 р. в Городенці.

З 8 по 11 травня 1995 року
Торгово-промислова
палата України
разом з фірмою
Фіе-Марк (Італія) проводять у м. Києві виставку

FINMARK

Італбізнес — 95

ПРЕДСТАВЛЕНО

облаштанні та техніку для малих та середніх підприємств,
комерційної сфери. У виставці візьмуть участь провідні італійські
фірми, які сністнабувають з виробництва таких видів продукції:

Готельне обладнання та машини для харчової промисловості

- обладнання для зберігання харчових продуктів;
кавоварні машини еспрессо;
машини, одноступінчасті для готелів,
лікарень, осясів;
— обладнання та меблі для мазгання, супер-
маркетів, барів, ресторанів;
— машини для виробництва льоду та морозів;
— машини та обладнання для барів, рестора-
нів, готелів;
— машини для переробки м'яса та молока;
— машини для виробництва макаронів виробів;
— обладнання та печі для пекарень і піцерій;
— автомати для розливу безалкогольних на-
поїв з попереднім та наступним замішуванням;
— обладнання і установи для розливу та
упакування напоїв, харчової, косметичної та
медичної продукції.

Харчові продукти та напої

- тваринні жири, маргарини та олії;
— оцетні томати, макаронні вироби, джеми;
— вина та напої напої.

Меблі для дому

- меблі у різних стилях;
— дивани, крісла із шкіри, стільці;
— рами та постери.

Товари для дому

- тарілки, посуд, прибори з пластику;

- пластикова пакети для харчових продук-
тів, одягу, сміття;
— миючі засоби для посуду, пральні порош-
ки, миючі засоби, відбілювачі, миючі засоби для
туалетів;
— килими;
— накоси;
— електрогрівачі;
— крани, змішувачі, ванни, комплекти для
душових кімнат;
— кераміка, кахель для підлоги.

Товари для особистого використання

- сумки із шкіри, наліки;
— блузки, колготки;
— жіночі та чоловічі взуття, підбори для жі-
ночого взуття;
— жіночий трикотаж;
— спортивний одяг, спортивне взуття, това-
ри для спорту;
— шампуні, піни для ванн, мило, лок для во-
лосів, дезодоранти;
— зубні щітки.

Охоронні системи

- вироблення дубльованих ключів, загонки,
ключі.

Побутові електроприлади

- обладнання та техніка для виробництва
електрогрівачів елементів.

Виставка проводиться в приміщенні Торгово-промислової палати України за адресою:
м. Київ, вул. Велика Житомирська, 33.

Телефони для довідок: 212-32-86, 228-06-00;
Факс 212-32-86.

Час роботи: для фахівців (за запрошеннями) — з 10 до 16;
для усіх бажаючих — з 16 до 18.

Все
машинне — професію!

ТЕХ-ДІТ
UKRAINE

Газосварка без карбіда!

У Вас проблеми з карбідом, кислородом,
ацетиленом?

Не беда, обращайтесь к нам. Мы производим
промышленные электроизно-вольные
газосварочные установки

ТЕРЕ-1.5Т

Толщина свариваемого металла 0.5...5 мм,
Выход газовой смеси 1500 л/час,
Максимальная потребляемая мощность 4.5 кВт
Обеспечиваем гарантийное и послегарантийное
обслуживание

Звоните: (0572) 23-0127, 32-1903, 20-5396
Пишите: 310115 Харьков-115, а/я 3151
Приходите: г. Харьков, ул. Котлова, 29

Только установкам фирм "Технолог"
заменяют цветной свечной пост!

Підприємство
реалізує або
обмінює на продукції
харчування: цукор,
борошно, гречку,
крупки, томат-пасту,
олію дезодоровану,
тушонку, порошок
гірчинний

Трактори:
МТЗ-80 УК;
МТЗ-82 УК;
Т-25 А/Владимирів/
Автомобілі
ЛУАЗ-969 М.

Напої безалкогольні 1.5
л:

кола, апельсин, лимон,
суніця.

Товар можемо
доставити своїм
транспорт.

Телефони в
Львівку:
/03322/ 4-42-57,
т./ф. 4-33-84.

Організація реалізує со склада
в г. Дніпропетровське:

АВТОШИНІ

для грузових і легкових автомобілів,
сельськогосподарських, поручаткових, мотоциклів.
Самовозов і вантажних вантажів.

Тел.: (0562) 445-448, 446-464, 440-044.
Факс 442-406.

Реклама
в газеті
«Голос
України».
Телефон
441-89-34.
Факс
449-85-62.

